

Законом може бути передбачене скорочення строків відбування покарань певних видів. Закон про амністію не може передбачати заміну одного покарання іншим чи зняття судимості щодо осіб, які звільняються від відбування покарання. Особи, на яких поширюється амністія, можуть бути звільнені від відбування як основного, так і додаткового покарання, призначеного судом.

Якщо кримінальним правопорушенням було завдано шкоду, то особа, звільнена на підставі Закону України «Про амністію» від 05.07.2001 р., повинна її відшкодувати, оскільки амністія не звільняє засудженого від цього обов'язку [4].

Таким чином, слід зазначити, що інститут амністії має міжгалузевий характер, оскільки такі акти приймаються не судом, а законодавчим органом держави, їх застосування покладається на установи виконання покарання, суд і правоохоронні органи.

Список використаних джерел:

1. Подлісник І.С. Деякі проблеми застосування амністії в Україні. Збірник тез доповідей студентів, аспірантів та здобувачів – учасників 73-ї звітної конференції Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, 25 квітня 2017 р. Одеса, 2017. 302 с.
2. Про застосування амністії в Україні: Закон України від 01.10.1996 р., № 48. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2593-14#Text>
3. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р., № 25-26. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
4. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. Звільнення на підставі закону про амністію та акта про помилування. URL: <http://mego.info/>

Фельдман Віталій Миколайович
курсант 2-го курсу інституту №3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Мостепанюк Л.О.**
доцент кафедри кримінального права,
кандидат юридичних наук, доцент

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗНАЧЕННЯ СУКУПНОСТІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРИ ЇЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

Наявність у поведінці особи такої форми множинності кримінальних правопорушень, як сукупність, тягне ряд кримінально-правових наслідків. Вони виявляються у наступному:

- 1). Особа визнається винною у вчиненні кількох злочинних діянь.
- 2). У формулі кваліфікації при сукупності кожний юридичний склад кримінальних правопорушень відображається окремо.

3). Кримінальним кодексом України (далі – КК) у ст. 33 передбачений особливий порядок призначення покарання при сукупності кримінальних правопорушень .

4). При реальній сукупності кримінальних правопорушень факт вчинення особою кількох діянь може розглядатись як обставина, що обтяжує відповідальність.

Вирішуючи питання кваліфікації даного виду множинності кримінальних правопорушень, передусім, слід встановити, що зближує повторність і сукупність.

І при сукупності, і при повторності вчиняється два або більше кримінальних правопорушень, кожне з яких утворює самостійний одиничний склад. Такі кримінальні правопорушення, що утворюють ці поняття, вчиняються послідовно, з певним проміжком між ними у часі. Всі кримінальні правопорушення, що входять до повторності або утворюють реальну сукупність, вчинені до засудження хоча б за одне з них.

Але, що ж відрізняє ці два поняття? У пошуках цієї відмінності слід йти шляхом порівняння видів фактичної повторності з реальною сукупністю. При повторності тотожних кримінальних правопорушень, що є закінченими або всі складають замах, все вчинене охоплюється однією і тією ж статтею КК, а при реальній сукупності кожне із злочинних діянь підпадає під ознаки самостійної статті КК. Наприклад, дві або більше закінчені крадіжки кваліфікуються за ч. 2 ст. 185 КК, повторне одержання неправомірної вигоди службовою особою – за ч. 2 ст. 368 КК.

Інакше полягає справа з повторністю тотожних кримінальних правопорушень, коли делікти, що входять до неї, підпадають під різні частини однієї і тієї ж статті КК, або, утворюючи повторність, розрізняються лише тим, що один з них є закінченим, а другий – замахом на кримінальне правопорушення (або навпаки). У цих випадках вчинене, як вказувалося вище, потрібно кваліфікувати за правилами сукупності кримінальних правопорушень. Така повторність тотожних кримінальних правопорушень виступає як вид реальної сукупності.

Те ж слід сказати і про повторність однорідних кримінальних правопорушень, що припускають, кваліфікацію кожного діяння за самостійною статтею КК. Так, вчинення крадіжки, а потім шахрайства потребує посилання на кожну із статей, які передбачають відповідальність за ці кримінальні правопорушення, причому з урахуванням, що друге кримінальне правопорушення є повторним. Але така ситуація свідчить, що перед нами реальна сукупність кримінальних правопорушень. І дійсно, зазначені види повторності у той же час є видами реальної сукупності. У таких випадках відбувається своєрідне з'єднання повторності і сукупності (це так звана «повторність – сукупність»).

Цікавою є думка, що стосується сукупності кримінальних правопорушень щодо виділення реально-ідеальної сукупності як окремого

виду сукупності, яка практично не виділяється жодним автором в навчальній літературі. Між тим, очевидно, що ідеальна та реальна сукупності не вичерпують всіх можливих варіантів вчинення кількох злочинних діянь у межах даної форми множинності. Реально-ідеальна сукупність кримінальних правопорушень представляє саме такі варіанти. Вона має місце тоді, коли кілька кримінальних правопорушень, що мають різні юридичні склади, особа вчиняє кількома діяннями, і принаймні одне з цих діянь одночасно передбачене кожним із зазначених складів. Прикладами реально-ідеальної сукупності будуть умисне вбивство потерпілого під час незаконного заволодіння належного йому автомобіля, умисне тяжке тілесне ушкодження, спричинене потерпілому під час вимагання.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р.
2. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 р. № 7 «Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки».
3. Мельник М.І., Хавронюк М.І. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Київ, 2016. URL: <https://legalexpert.in.ua/komkodeks/uk.html>

Черненко Вікторія Юріївна

курсант 2-го курсу інституту №3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Мостепанюк Л.О.**
доцент кафедри кримінального права,
кандидат юридичних наук, доцент

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА ЙОГО ВИДИ

Кримінальне право становить систему правових норм, які визначають певне коло суспільно небезпечних діянь як кримінальні правопорушення і встановлює за їх вчинення покарання та інші заходи кримінально-правового характеру. Єдиним джерелом кримінального права в Україні є лише Кримінальний кодекс України (далі – КК), який був прийнятий 7 сесією Верховної Ради України 5 квітня 2001 року та набрав чинності 1 вересня 2001 року. Тобто, поняття кримінального правопорушення та все, що з ним пов'язано ми можемо знайти лише в положеннях КК.

З 7 липня 2020 року, відповідно до положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінального